

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 6.—
» Nemčijo . . . » 7.50
» ostalo inozemstvo . . » 9.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravništvo lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 31. maja 1918.

Št. 22

Koroški vsenemci zoper Slovence.

Koroški Slovenci smo svojim nemškim so-deželanom izdani na milost in nemilost. Kako življenje nam je pri tem neprostoovoljnem skupnem življenju usojeno, ve pri nas vsakdo. V šolah se otroci ne nauče niti brati in pisati v svojem materinem jeziku. Vse deželne gospodarske organizacije so v rokah Nemcev, in ž njimi ne smeš niti v slovenskem jeziku dopisovati. Kdor hoče biti deležen deželnih dobrot, mora se nemškim gospodom klanjati in postati izdajalec svojega naroda. Uradništva svojega nimamo. Zato je že skrbel nemški Volkssrat, katerega pokorne sluge so bile naše vlade in katerega izvrševalci so bili deželni predsedniki koroški. Koroški Slovenci živimo narodno življenje, ki ni vredno življenja zadnjega zamorskega naroda v Afriki. Naravno, da je kot iskra v slami zažarelo v srcih koroških Slovencev, ko so naši poslanci slovesno podali 30. majnika 1917 znano deklaracijo, po kateri bi bili vsi Slovenci, torej tudi koroški Slovenci, združeni v državno enoto vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov. Tu so se pa dvignili Nemci, tisti, ki so nas dosedaj izkoriščali in zatirali, in začeli vpiti: Ne pustimo vas! Pri tem jim pomagajo kot ponižni sluge razni narodni odpadniki, ki za svoje odpadništvo zavzemajo v deželi mesta, ki bi jih jim Nemci nikdar ne privoščili, če bi ostali značajni in svojemu narodu zvesti.

Toda za nas ne obstoji vprašanje, kaj porekó Nemci! Kaj bo z nami, to je naša reč, naša zadeva, naše vprašanje, in pri tem tudi ne pride v poštev, kaj poreče ta ali oni Nemcem zapisani narodni odpadniki, ki se je pri ljudskem štetju zapisal za Nemca, sedaj bi pa rad sleparil in govoril v imenu vseh Slovencev! Renegatom odrekamo pravico govoriti v imenu slovenskega naroda ravnotako, kakor Nemcem!

Če nas je Bog postavil v kraje, ki slučajno pripadajo po svoji politični upravi koroški deželi, smo in ostanemo ravnotako del slovenskega naroda, kakor Slovenci, ki živé v ostalih štirih kronovinah na jugu naše države. En narod smo in ta narod sam bo odločeval o svoji usodi!

Dvojno akcijo so uprizorili koroški pangermani, s katero menijo zadati koroškim Slovincem smrtni udarec. Sklicali so na Binkoštni pondeljek v deželni dvorec svoje veljake in sklenili, da ne pustijo dežele »raztrgati«, kakor pravijo; poslali so s spodnještajerskimi somišljeniki k cesarju deputacijo, ki naj mu raztolmači njihove srčne želje. Ta deputacija bi bila morala že davno k cesarju, pa prej ni dobila avdijence. Šele odkar se je ministrski predsednik Seidler vdal puntarskemu pritisku pangermanov in si od njih dá narekovati svoje državne načrte, je ta deputacija dobila avdijenco pri cesarju.

Nas ukrepi koroških pangermanov nič ne bolijo. Vlada tem pangermanom na ljubo nam ne dá priložnosti, da bi na vse drugačnem shodu, kakor je bil njihov binkoštni sestanek, moglo naše ljudstvo povedati, za kaj da gori. Ljudski tabor v Št. Jakobu v Rožu je vlada prepovedala. Toda dobili bomo že še priložnost, da bodo ti pristaši Stürgkhovega nasilnega sistema dobili odgovor, kakor ga zaslužijo. Vsako novo nasilje bo rodilo nov in hujski odpor! To bodi tudi vladi povedano!

Kakšen je bil shod koroških Nemcev v deželnem dvorcu na Binkoštni pondeljek? »Tagespost« je poročala 22. maja: »V staročastiljivi dvorani grbov koroškega deželnega dvorca so se za Binkošti zbrali vsi koroški poslanci, izvoljeni zastopniki ljudstva, ljudstvo samo v brezkončnih vrstah, glava pri glavi je stala množica.« In: »Kakih tisoč ljudi je napolnilo dvorano, med tem ko se je veliko večja množica zbrala na dvorišču deželnega dvorca, da pričaka uspeh dneva.«

»Arbeiterwille« pa pové, da ni bilo »ljudstva« v »neskončnih vrstah« in kljub birmi ni bilo množice »glavo pri glavi«. Kdor pozna dvorano grbov, vé, da gre v njo le odstotek od tisoča, da pa je še ta odstotek normalnih vojnih ljudi bil stlačen vsled navzočnosti »vseh državnih in deželnih poslancev koroških vsled njihove obilice života.« Dopisnik »Arbeiterwilleja« je zaman čakal na »vale« množic, ko je preštel glave teh »neskončnih« vrst, jih ni naštel niti — 300. »Izžetega, stradajočega in vojne sitega ljudstva ni bilo pri tej celovski manifestaciji.« »Bili so,« piše

»Arbeiterwille«, »le vojni dobičkarji z dežele in iz mesta in vojni hujskači, pomnoženi z nekaterimi sprehajači in radovedneži.« Tako izgledajo »velike manifestacije« in »Volkstagi« koroških Nemcev.

Pozdravil je navzoče deželni glavar baron pl. Aichelburg-Labia. Za njim je govoril posl. Dobernig. Povedal ni ničesar novega, česar ne bi bili iz njegovih ust slišali že stokrat, le to neresnico je povedal, da je deklaracijo podpisalo le 6 slovenskih občin, in pa resnico, da se znajo koroški Nemci s samopomočjo »brniti« navala Jugoslovanov. Udaril je čez slovensko duhovščino, da »ne čuti koroško«, to se pravi nemškutarsko-svobodomiselno, in priporočal tesno zvezo z Nemčijo.

Grof Leopold Goëss jim je povedoval par resnic o zatiranju koroških Slovencev, vsled česar »Fr. St.« njegovega govora niso objavile, »K. Tgbl.« pa pozneje, da ni — utis shoda preveč pokvarjen.

Posl. dr. Waldner je pravil, kako da so nemški poslanci delovali na tihem zoper Jugoslovane in da mora postati Trst državno mesto in državni pristan. Prisegal je, da se bodo še zanaprej bojevali in sklenil s klicem: »Heil Kärnten und seine Zukunft!«

Govorila sta tudi celovski in beljaški župan in »kot zastopnika Slovencev« dež. posl. Mihor iz Čajne in žihpoljski Jaka Lutschounigg.

Mihor se ni sramoval izjave, da doma še govorijo »bindiš«, sicer pa da čuti in misli nemško. Še grše je pa govoril Lutschounigg: »Mi Slovenci ne zahtevamo, če pridemo v urad in k sodišču, da se z nami obravnava in zapisuje slovenski, na železnici ne zahtevamo listkov slovenski. Ti, ki to zahtevajo, so vedno le akademično naobraženi, ki obvladajo nemščino kakor svoj materni jezik.« Nadalje: »Mi koroški Slovenci nočemo o jugoslovanski državi nič vedeti, nočemo tudi nobene dvojezične uprave itd.« Človek se začudeno vpraša: Kdo pa je pooblastil ta dva človeka, da govorita v imenu Slovencev, ko sama vendar nimata ničesar slovenskega več na sebi, ko sta se pri ljudskem štetju dala vpisati za Nemca! Na prihodnjo svetovno razstavo naj bi vsekako šla, da bo svet videl čudake, kakor

Podlistek.

Kako je Kotik zboljševal svet.

Angleško spisal Rudyard Kipling. [2]

Mladi tulnji istotako ne znajo plavati kakor mali otroci, vendar ne dajo si miru, dokler te umetnosti popolnoma ne obvladajo. Ko je Kotik prvič kobacal v morje, se je upal predaleč in mogočen val ga je potegnil s seboj. Njegova velika glava ga je vlekla nizdol, kot bi imel kamen okrog vratu, in zadnje noge so štrlele kvišku, istotako, kot mu je njegova mati večkrat pela. Ako bi ga drugi val ne bil zopet nazaj vrgel, bi bil klavrno poginil. To ga je izučilo. V bodoče se je vlegel v skalne grape, kjer je bila voda plitva, in ko je prišumel val, je imel le še toliko moči, da je Kotika za trenutek privzdignil. Bilo je veselje, brozgljati v vodi, vendar pri tem je vedno gledal, da ga ni premočen val zopet odnesel. Čela dva tedna se je tako vadal plavati. Če se je naveličal vode, je zlezal na suho, lajal ali pa se je vlegel k počitku, nato pa zopet štrbunknil v vodo. Ščasoma je bil v vodi popolnoma domač in tedaj se je šele začelo pravo življenje. Bal se ni več šumečih valov; s tovariši je skakal v morje in se smejal, če so valovi tulili, kot bi hoteli njega in tovariše pogoltniti. Kako krasno je bilo, po bliskovito švigati na vrhu vala in potem na peščenem obrežju odpočiti. Večkrat je tudi videl ob bregu dolgo plavato štrletu iz vode — to je bil morilec morskí volk, ki mlade tulnje rad za kosilo poje . . . to se pravi, če jih ujame.

Tedaj je Kotik s svojimi tovariši po bliskovito zbežal v plitvo vodo in kruti morilec je počasi veslal odtod, kot bi sploh nikdar na mlade tulnje ne bil mislil.

Proti koncu meseca oktobra so začeli tulnji otok Sv. Pavla zapuščati, da v družinah ali v velikih čredah potujejo na visoko morje. Boji in prepripi so tedaj ponehali in holužiki so se sedaj lahko igrali, kjer so hoteli. »Prihodnje leto,« je dejala Matka Kotiku, »boš postal tudi ti novopečen holužnik, sedaj pak se moraš še učiti, kako se lové ribe.«

In tudi Ostrozob se je podal z ženko in sinom na daljnjo pot čez Tihi ocean. Matka je pokazala sinku, kako more na hrbtu plavajoč spat, noge pritegnjene k telesu in mali nosek moleč iz vode. Ni je zibke, v kateri bi se dalo tako prijetno sanjati, kot na vrhu mogočnega vala v oceanu. — Ko je Kotik prvič po vsej koži začutil čudno ščegetanje, povedala mu je mati, da je to »viharna koža«, to se pravi, da to ščegetanje pomeni slabo vreme. »V takem slučaju glej, da kakor hitro mogoče zgineš. Sicer pa sedaj ne moreš družega storiti, kot da slediš morskemu prascu, kajti on je zelo moder in se spozna, kot nihče drugi. Tudi ti boš kmalu dovolj pameten, da najdeš lastno pot, do sedaj pa bodi moj ljubi mali in pridni tulenček.«

Kmalu nato se je podila četa morskih prascev potapljač se po vodi. »Halo,« je vpil Kotik za njimi, »odkod veste za smer, v katero morate iti?«

Vodja črede je zginit v globočino. Ko je zopet prišel na površje, je bil daleč spredaj, vendar je Kotik bil v trenutku na njegovi strani. »Dobro

si napravil, malček!« je dejal Kotiku ter ga gledal s svojimi belimi očmi: »V plavuti čutim srbenje in to pomeni, da pride vihar od zadaj. Če si pa južno od vroče vode (mislil je ravnik), potem pomeni ščegetanje v plavuti vihar od severa. Pojdi z nami! Tukaj bo huda!«

Tako se je Kotik polagoma učil to in ono od ranega jutra do poznega večera. Včasí je samega začudenja na široko odprl nsta ter nehote požrl precejšnjo količino solne vode. Matka ga je učila, kako se love ribe in kako se poiščejo razni samci v njih skrivališčih; pokazala mu je, kako se sto čevljev pod vodo obkroža potopljena ladja tiho in mirno, pa se potem zažene liki krogla iz topa v sredo med nič hudega sluteče ribe. In kadar so švigali bliski od severa do juga, tedaj so tuljni zaplesali svoj narodni ples; dvigali so se na repu iz vode in skakali dežju nasproti — to vse se je učil Kotik in še mnogo več. Njegova mati tudi ni pozabila na običaje vljudnosti; kako se s plavutami mogočnemu albatrosu »dobro jutro« zamahne in kako je pošastim globočine treba iti s poti, posebno pri solnčnem vzhodu, ko so lačne. In učil se je tudi postave o lovu; da je najbolje, pustiti leteče ribe v miru, ker jih je itak samo koža in koščice, in kako je treba globoko v vodi veliko ribo bliskovito napasti ter ji iztrgati najlepši kos iz hrbita. Ko je minilo šest mesecev, je Kotik o lovu na morju vse vedel, kar je bilo važnega, in ves ta čas ni imel suhe zemlje pod nogami.

Nekega dne se je zibal zaspano v gorki vodi blizu otoka Juan Fernandez; čutil se je trudnega in v nogah mu je gomazelo kot mladim ljudem, kadar jim pomlad švigne v koleno. Mislil je na

jih sicer ves svet nima! Take rožice narodne samozavesti in značajnosti morejo pognati pač le samo v deželi narodne svobode, kakor je Koroška!

Kot vreden tovariš se jima je pridružil župan iz Črne Grollnig, ki je govoril „v imenu večine slovenskega ljudstva v svoji občini.“

Da je tudi dr. Angerer govoril, se nihče ne bo čudil. „Krepko“ je govoril zastopnik „Nemškega Priesterbunda“ župnik Marklet, ki je izjavil: „Celota, nerazdeljiva in neločljiva, naj ostane Koroška, zato je odločena nastopati tudi nemška duhovščina!“

Konečno je urédnik „Freie Stimmen“ hujskal zunaj zbrane, napovedujoč, da bodo rabili „hišno pravico“.

Koliko hinavščine je v tej politični taktiki, da se človeku, ki ima še zmisel za politično dostojnost, naravnost gabi!

Slovenske shode hodijo razbijati, na svoje shode pokličejo par odpadnikov, Slovincem vlada shodov ne dovoli in potem trdijo, da govoré v — imenu koroških Slovincév! Gospodje, vas res ni nič sram?!

Nemci pri cesarju.

Vlada je izposlovala alpskim Nemcem avdienco pri cesarju dne 25. majnika. Isti državniki, ki so svoj čas preprečili to avdienco, so sedaj isti deputaciji otvorili vrata dunajskega dvora. Koroško deputacijo je vodil deželni glavar koroški, deputacijo iz Kranjske, Spod. Štajerske, Trsta in Primorja pa dunajski župan. Deputacija koroških Nemcev je štela 21 oseb in sicer so bili v njej: Deželni glavar baron Leopold pl. Aichelburg-Labia, voditelj in govornik deputacije, deželni odbornik Alojz Hönlinger, dvorni svetnik Karel Winkler, posl. Dobernig, dež. posl. dvorni svetnik baron Franc pl. Aichelburg-Labia, dež. poslanec dr. Janez Angerer, vitez Maks pl. Burger, celovski župan baron Friderik Wetzlar pl. Plankenstern, dekan v Špitalu Jožef Habernig, župnik Valentin Marklet iz Št. Petra v Lesu, ces. svetnik Franc Kirschner, deželni poslanec Šime Mihor, župan v Mostiču Karl Scheriau (kot Slovenec), posestnik Štefan Kulterer iz Jadovc, posestnik Zepi Glantschnig iz Vovber (kot Slovenec), vitez Karl pl. Metnitz iz Pliberka, župan na Brdi Ludovik Pipp (kot Slovenec), ukovski župan Franc Ehrlich (kot Slovenec) in drž. poslanci Jožef Nagele, Jaka Lutschounigg in Lojze Pirker.

Plameneč protest dvigamo zoper to, da so se drznili ti ljudje zastopati pred cesarjem tudi koroške Slovence! Kdo jim je dal za to legitimacijo? Slovensko ljudstvo na Koroškem ne! Konstatiramo: Kljub znanemu in dokazanemu pritisku od nemško-uradne strani in kljub očitno potvorjenemu ljudskemu štetju na Koroškem je bilo l. 1910 naštetih okrog 83.000 Slovincév. Renegati, nemškutarji so se dali zapisati za Nemce. Torej je bilo naštetih le 83.000 narodno zavednih Slovincév pa ni bil niti eden izmed udeležencev deputacije izvoljen za njihovega zastopnika. Kot Slovinci šteti koroški Slo-

venci imajo v državnem zboru enega zastopnika (Grafenauer) in v deželnem zboru dva zastopnika (Grafenauer in Ellersdorfer) in če kjerkoli nemškutarji, narodni odpadniki nastopajo potem kot zastopniki teh 83.000 narodno zavednih Slovincév, je to čisto navadno politično sleparstvo! Člani deputacije, ki so zastopali pred cesarjem Slovence, so se pri ljudskem štetju zapisali za Nemce.

Od 21 članov deputacije je 7 rojenih Slovincév; ta številka je z ozirom na število prebivalstva v deželni pravilna. Toda ker je deželni glavar pred cesarjem trdil, da je samo petina prebivalstva v deželi slovenska, so na Dunaju utajili kar tri rojene Slovence, Mihorja, Lučovnika in Kultererja. Mihor in Lučovnik sta še na Binkoštni pondeljek v Celovcu nastopala kot Slovinci, na Dunaju pa so nastopali kot Slovinci le še Scheriau, Glantschnig, Zepej, Pipp in ukovski Ehrlich! Sicer bi bila pač nevarnost, da bi cesar vprašal, kako je v deputaciji kar 7 Slovincév, če je res le ena petina koroškega prebivalstva slovenskega! In to bi bilo neprijetno, kaj ne? Ena neresnica drugo odkrije in tako bi se morda razgrnila vsa zavesa, v katero so zastri na Dunaju pravi položaj na Koroškem.

„Zastopniki Slovincév“ v deputaciji so se pri ljudskem štetju vpisali za Nemce! Trije žive ob skrajni narodni meji, Scheriau v Mostiču, Ehrlich v Ukvah in Pipp na Brdu. Scheriau je iz sodneda okraja Svinee, kjer je prepovedano vlagati tožbe v slovenskem jeziku, ker da je okraj popolnoma nemški, torej ne narodno mešan! Tu se vidi vsa politična lumparija! Če gre za pravice Slovincév, velja sodni okraj za čisto nemškega, če pa je za nemško-nacionalno politiko koristno, pa dajo okraj takoj veljati za narodnomešan, še več, za slovenski okraj; saj je Scheriau zastopal v deputaciji samo Slovence. S tem, da so nastopali Ehrlich, Pipp in Scheriau kot zastopniki Slovincév, so Nemci priznali, kje da teče narodna, jezikovna meja! To je dragoceno priznanje, ki ga Nemci ne bodo mogli več utajiti! Značilno je pa, da iz sodnih okrajev, kjer Slovinci kompaktno živé, niso mogli dobiti niti nobenega nemškutarja, ki bi hotel igrati vlogo narodne dvoživke, ne v podklosterskem, ne v beljaškem, ne v rožeškem, ne v dobrolskem, ne v kapelskem in ne v pliberškem sodnem okraju.

Če gredó Nemci in odpadniki slovenskega naroda pred cesarja, svobodno jim! Cesar je njihov kakor naš vladar! Svobodno jim, da zastopajo tam svoje misli; najodločneje pa protestiramo, da se proglašajo za zastopnike Slovincév ljudje, ki so po svojem mišljenju, čustvovanju in delovanju odpadli od svojega naroda in so postali to, kar so, s pomočjo Nemcev v boju proti Slovincem!

Politični pregled.

„Das Treuverhältnis.“

Kakor poročamo na drugem mestu, so se na Binkoštni pondeljek zbrali koroški pangermani v deželnem dvorcu v Celovcu, da skujejo nov bojni

načrt zoper Slovence. Dobernig je priznal, da „Jugoslavija“ pride, le Slovinci naj bi bili iz nje kot odkupnina Nemcem izključeni. O tem shodu naj bi poročala deputacija cesarju. Dobernig je na tem shodu izjavil: „Razmerje zvestobe med koroškim ljudstvom in njegovim cesarjem za nas ni predmet kupčevanja. Naše mišljenje prenese vsak preizkus.“ Kdor je čital zadnje tedne nemške časopise, ve, da so nemško-nacionalni listi vse drugače pisali, njihovi govorniki vse drugače govorili! Pa še na tem shodu, kjer so se pripravljali za avdienco pred cesarjem, je dež. poslanec Mihor v nasprotju z Dobernigom izjavil: „Hočemo ostati tudi dobri Avstrijci, če nam po krievi naše vlade ne bodo pokazane druge poti!“ (Živahno pritrdjevanje.) In sam „Kärntner Tagblatt“, ki rad take reči zamolčuje, je v poročilu o shodu zapisal stavek: „Zal sklepni akord k tem (Dobernigovim) veselo sprejetim stavkom, avstrijska cesarska himna, ni zazvenel, kakor je bilo tako lepo v načrtu.“ Namesto tega so zapeli pangermansko himno „Die Wacht am Rhein!“ Poročali smo že, kako so se začeli nemški politiki puntati, ko se jim je zdela vsenemška politika v naši državi v nevarnosti. Kaj bi delali nemški politiki, ko bi trpeli take krivice, kakor mi, ki ne uživamo niti najprimitivnejših narodno-kulturnih pravic, kakor se ne odrekajo ni Zulu-Kafrom!

Kaj čudno se zato glasi, ako hoče „Kärntner Tagblatt“ dajati koroškim Slovincem nauke, da naj se ne naslanjajo v svoji politiki na češki „veleizdajalski“ narod. Na komando so nemški listi zatrobili o „veleizdajalskih jubilejnih slavnostih“ v Pragi in vedeli poročati tudi reči, o katerih tisti, ki smo bili v Pragi, nismo ne slišali, ne jih videli. „Najgloblje obžaluje „K. T.“, da je bil na praški slavnosti tudi „Mirov“ urednik in da je tam govoril, češ da ni bila ne politično ne taktično modra pot v Prago!“ Meni li „K. T.“ v svoji naivnosti, da si bomo morda „pristaši drja. Korošca“, kakor nas imenuje, hodili po svojo smrt na nemške Volkstage in se naslanjali v svoji politiki na tiste, ki bi Slovence raje danes kakor jutri pometli s površja?

Kar smo nameravali, smo dosegli! Avstrijski Slovani so v Pragi slišali o naših neznosnih narodnih razmerah, ki jih K. T. zamolčuje ali pa potvarja. Širša avstrijska javnost je slišala naš glas, in to je prav in potrebno. Sploh pa odklanjamo očetovske nauke K. T. Kakšno taktiko da bomo zavzeli, je popolnoma naša zadeva! Vsekako takšne gotovo ne, kakor bi si jo želeli — sovražniki našega naroda!

Proti Jugoslovanom!

Dunaj, 23. maja. Napovedane odredbe vlade proti jugoslovanski agitaciji med slovensko duhovščino in uradništvom so že izšle. — Stürgkhov sistem se vrača v novi izdaji, pa bo najbrž prej izginil, kakor v prvi izdaji!

Tabor v Št. Vidu nad Ljubljano

v nedeljo 26. maja je sijajno uspel. Za Jugoslavijo so govorili dr. Korošec, dr. Novak, voditelj slovenskih socijalnih demokratov Kristan in dr. L. Pogačnik. Ljudstva je prišlo do 7000.

krasno, suho obrežje v zalivu v Novem stanu, dobrih tisoč milj odtod; zahrepenel je po veselih igrah s svojimi tovariši in po vonju morske trave, po vsem onem hršču in trušču. Nehote jo je zavil proti severu — veslal je in veslal — hitreje in hitreje — in glej ga kleka! nakrat je videl cele črede svojih nekdanjih tovarišév pri igrah, vsi obrnjeni z nosom proti severu.

„Hola, Kotik!“ klicali so mu od vseh strani. „Ura! Letos smo vsi novopečeni holužiki! Ali se ne veselíš na ognjeni ples v pljuskajočih valovih in na lazenje po jamah?“ In vriskali so in peli, da se je razlegalo po oceanu.

Nakrat si je eden holužikov pričel smejeti. Smejati se znajo, tulnji: sliši se, kot bi padali težki kamni v globok vodnjak.

„Kotik, kje pa si si ta čudni jopič nabavil?“ je nato vprašal tulenji Kotika.

Bila je Kotikova koža bela kot novopadli sneg, in kljub temu, da je bil zelo ponosen na njo, je dejal ozlovoljen: „Naprej! Nehajte s takimi neumnimi vprašanji! Pomlad mi tiči v vseh udih ter me ščegeta!“ In zopet so plavali, plavali vedno z nosom proti severu obrnjeni, dokler končno niso nekega večera zagledali belopenečih valov, ki so lizali pečine stare domovine.

Nastopni večer je plesal Kotik ognjeni ples. Vedeti moraš namreč, da je morje na celi črti od Novega stana do Lukanonskega otoka kot v ognju, ki se v nočeh na vrhovih valov žari in se v mesečni čudno svetlika. In če se tulnji v vodi mikastijo ali bliskovito švigajo po valovih, zapuščajo ognjeno pot za seboj, ki se polagoma zopet strne, dokler se v daljavi ne zasvetijo nove črte.

Ko so se mladi tulnji naplesali, so zlezli na bliščeči pesek ali se valjali v svežezeleni morski travi ter si pripovedovali povesti o vsem tem, kar so med tem časom v daljnih krajih videli in slišali. Govorili so o Tihem oceanu približno tako, kot govoré dečki o gozdu, kjer iščejo ptičja gnezda in jagode. Enoletni paglavci so kajpak mislili, da poznajo morje že zunaj in znotraj in če so vendar že preveč modrovali, skočili so štiriletni holužiki jezno med nje ter jih pognali narazen in kričali: „S poti, mlečnozobi paglavci! Morje je dovolj globoko, da vas vse pogoltne! Kaj veste o tem? Le počakajte, ko boste prišli do južnega rtiča! Potem boste drugače govorili, zelenci!“

Tik ob Kotiku se je začulo hihitanje. „Da bi te! Kje pa si ukradel svoj beli jopič?“

„Kar sam mi je zrastel,“ je odgovoril Kotik dostojanstveno ter hotel predrznega vprašalca ukrotiti. Pa zagledal je nakrat za malim peščenim hričekom dve črnolasi postavi. Kotik, ki še nikdar človeka ni videl, je začel lajati in s povešeno glavo predse pihati; ostali holužiki pak so lezli nekaj korakov naprej in z neizrazitimi očmi gledali došleca. Prišleca pa sta bila: Kerik Boterin, prvi od onih lovcev, ki so lovili tulnje na otoku, in njegov sin Patalamon. Prišla sta iz male vasi, ki je bila komaj četrtilje oddaljena, da tukaj določita, kateri tulnji naj se ženó v klavnico — kajti tulnji se istotako ženó v klavnico kot ovce.

„Poglej!“ je dejal Patalamon. „Tam vzadi je čisto bel tulenji!“

Kerik Boterin je prebledel — v kolikor je bilo to sploh pri tej črni barvi obraza mogoče.

Tiho je začel moliti in nato dejal: „Pusti ga v miru, Patalamon! Belega tulnja še nikdar nisem videl — morda pa je duh Zaharova, ki je pri zadnji vihri utonil!“

„Oh — Bog me obvaruj, jaz se mu že ne približam!“ je odgovoril Patalamon. „Ali v resnici misliš, da je duh Zaharova nazaj prišel? O, o, o! Dolgujem mu še nekaj denarja... da, sedaj se spominjam... bilo je za dve galebji jajci... da, za štiri... ne, za petnajst... prav zares ne več... in gotovo bi mu bil denar vrnil, da ni preje utonil! O, o, o!“

„Tiho! Ne oziraj se nazaj!“ je šepetal Kerik. „Naprej! Čredo štiriletnih odženi na levo stran! Što jih bo zadosti! Naši ljudje bi morali pravzaprav danes dvesto živali zaklati, a morajo se najprej zopet dela privaditi. Zato jih bo sto zadosti! Glej, da pridemo odtod! Naprej!“

Patalamon je zaropotal s par izsušenimi tuljnjevimi kostmi, in holužiki so namah bili čisto tihi in se niso genili z mesta. Stopil je potem k čredi, ki je bila nekoliko vstran; ropotal je in vabil, in tulenji za tulnjem se je začel počasi prestopicati ter pihajoče kobacati v notranjost otoka. Stotisoči tulnjev so videli, kako so njihove tovariše odgnali, pa nič niso preišljevali o tem in se mirno dalje igrali kot bi to nje nič ne brigalo. Kotik je bil edini, ki je hotel o tem kaj podrobnega zvedeti; vendar nihče njegovih tovarišév mu ni vedel tega razjasniti. Vsi pa so se strinjali v tem, da redno v dveh mesecih v letu pridejo ljudje, ki odženo tulnje v notranjost otoka; kaj da se ž njimi zgodi, pa nihče ni vedel.

(Sledi.)

Dnevne vesti.

Zlati mašniški jubilej je praznoval v nedeljo, 26. maja, v stolni cerkvi v Celovcu mil. g. stolni prošt Gvidon Bittner. Kljub 72 letom je pel slovesno sv. mašo, da bi ga marsikateri mladi duhovnik v cvetu let zavidal. Slavnostno pridigo je imel majniški pridigar p. Gaggerle. G. jubilantu, ki ga zavoljo njegovih dičnih duhovniških čednosti, izredne delavnosti in pravicoljubnosti vse visoko čisla in spoštuje, kličemo: Še na mnoga leta!

Cerkvene vesti. Župnijo Hohenfeld je dobil g. Severin Jabornigg, tamošnji provizor. — Na binško praznike je bilo v Celovcu birmanih 1918 otrok, na nedeljo 1100 otrok, pondeljek 818.

Porotno sodišče. Za 2. letošnjo dobo porotnega sodišča ni bil izzreban niti eden zaveden Slovenec. Nič novega!

Nezgoda. Železniški uslužbenec Ludovik Cvitnik iz Žihpolj je bil na progi Celovec—Vetrinj od vlaka povožen in nevarno ranjen. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

Mrtvega so našli italijanskega vojnega ujetnika na obrežju kanala Lend z razbito glavo. Sumi se, da je izvršil samomor in skočil z obzidja doli.

Vojaški nagli sod. „Arbeiterwille“ poroča: Iz razglasa poveljnika c. in kr. vojaškega poveljstva Gradec, nabitega pri vojnodajstvenih obratih, z dne 25. majnika posnamemo: Na podlagi §§ 433 in 434 vojaškega kazenskega reda se za okoliš vojaškega poveljstva, torej za vso Štajersko, Koroško, Kranjsko, Trst podrejenim vojaškim osebam in kazensko vojaškim osebam enakim osebam na podlagi § 11 voj. kaz. reda razglasa nagli sod 1. zavoljo upora, 2. zavoljo punta, 3. zavoljo dezertacije, 4. zavoljo zavajanja ali pomoči pri kršenju zapriseženih vojaških dolžnosti, 5. zavoljo vstaje, 6. zavoljo pleunjenja. Vsakdo se svari, da teh zločinov ne stori, sicer bo kaznovan po naglem sodu s smrtjo.

Škof dr. Mahnič o Jugoslaviji. Med Nemci so ljudje — hvala Bogu, ne vsi — ki vsako njim neljubo gibanje Slovanov proglasé za veleizdajalstvo in če tudi bi bilo za državo najboljšo. V predalih „Kärntner Tagblatta“ kar venomer straši veleizdaja; toda ne morda veleizdajstvo pangermanov, kakor smo je opazovali in na nemških Volkstagih slišali zadnje dni, ampak vsako gibanje avstrijskih Slovanov za dosego svojih pravic je temu listu kar veleizdaja. Veleizdaja jim je tudi majniška deklaracija, za katero se je izrekel ves slovenski narod. Poslušajmo, kaj pravi k tej „veleizdaji“ znameniti cerkveni učenjak škof dr. Mahnič s Krka. Napisal je za majniško deklaracijo razpravo, v kateri je za majniško deklaracijo „Jugoslovanskega kluba“ z verskega stališča; na ugovor takih ljudi, kakor so pri „Kärntner Tagblattu“, da smo proti monarhiji, odgovarja: „Sumničijo nas neojalnosti. Pravijo, da s svojimi narodno-političnimi aspiracijami (željami) ogrožamo obstanek monarhije in da težimo za cilji, ki se ne dajo spraviti v sklad z ostalimi interesi monarhije. Mi pa smo nasprotno uverjeni, da nič bolj ne pospešuje prave interese in zasigura obstanek habsburške monarhije, kakor naša majniška deklaracija. Kajpada, kadar govorimo o habsburški monarhiji, je treba, da smo na čistem in da nas nihče krivo ne razume. Predvsem nam nikakor ni dogmatično utrjeno, da je dualistični ustav predvsem potreben pogoj za obstanek habsburške monarhije. Habsburška monarhija more obstati in po našem prepričanju si mnogo bolje zagotoviti obstanek, če se presnovi na osnovah, ki na vse veke onemogočijo centralistični in dualistični režim. (Centralistični režim je vladanje Nemcev v Dunaju in dualistični režim pomeni vladanje Nemcev v Avstriji in Mažarov na Ogrskem nad drugimi narodi. Op. ured.) Tukaj ni mesto, niti ne odgovarja namenu te razprave, da bi se spuščal v podrobno razpravo o tem vprašanju. Za nas Jugoslovane je državno-pravno vprašanje glede naših odnošajev napram habsburški monarhiji rešeno. Naše aspiracije ne samo da ne stoje v nasprotju z lojalnostjo, temveč z majniško deklaracijo našo lojalnost v tej kritični dobi svetovnih prevratnih dogodkov svečano pred svetom potrujemo. Nazadnje naj izpade sestavni preustroj habsburške monarhije kakor mu drago, nič ni bolj želeli v interesu monarhije, nego osnovanje jugoslovanske države, kakor je zamišljena v majniškem programu.“ — Tako veleučeni škof-filozof, znan ravnotako zavoljo svoje svetosti kakor zavoljo svoje učenosti in resnicoljubnosti!

Koliko nam to škoduje! Da se na Koroškem pri ljudskem štetju ne zapiše materni jezik kot občevalni jezik, je znano. Komur se zdi ravno „nobel“ in kdor le tolče nemški, pa se zapiše ali ga zapišejo za „Nemca“. Tako so v nekaterih

občinah, kjer je le malo odstotkov pravih Nemcev, vpisali kar polovico ljudi za Nemce. Nekateri nezavedni Slovenci menijo, da je vse eno, če se vpišejo za Slovence ali za Nemce. Nimajo pri tem prav nobenih pomislekov in vpisati se za Nemca se jim zdi tako brezpomembno, kot streti lešnik ali oreh. Tako se jim zdi, v resnici pa je to velikega pomena. Ko je pred kratkim ministrski predsednik Seidler pripravil neke reforme za južne Slovence, se je pri tem oziral na zadnje ljudsko štetje. Pri tem je videl, da so nas koroških Slovencev pri zadnjem ljudskem štetju našli samo nekaj čez 80.000 in da je še teh 80.000 glasom lažnjivega štetja skozi in skozi pomešanih z Nemci. Minister ni vpošteval tega, da so ti med Slovence pomešani „Nemci“ v resnici Slovenci in da so se po krivici vpisali za Nemce. Gledal je samo na številko in nam je prav skromno odmeril naše narodne pravice. Tu vidijo vsi oni nevedni in nezavedni, kolikega pomena je, če se kdo vpiše pri ljudskem štetju za Nemca ali za Slovence. Kdor se zapiše za Nemca, izda svoj jezik in svoj narod. Je izdajalec svojega ljudstva. Škoduje samemu sebi in celemu narodu. Da bi prišli vendar že vsi Slovenci do tega spoznanja resnice! Zaenkrat pa nam preostane le, da vedno znova povdarjamo, da je ljudsko štetje, kar zadeva občevalni jezik, potvorjeno, lažljivo in goljufivo, in da je velika zmeta in krivica, če se minister ali kdorkoli pri odločevanju o narodnih in jezikovnih pravicah ozira in sklicuje na zadnja ljudska štetja!

In govorili so v raznih jezikih... Binokosti smo imeli. Ko jih je krščanstvo prvič obhajalo, je prišel sv. Duh nad apostole in govorili so v mnogoterih jezikih, tako da jih je vsak slišal v svojem jeziku. Kajti neštevilna množica ljudi je bila tedaj v Jeruzalemu iz najoddaljenejših krajev: Parti, Medijani, Elamljani itd. To je bilo pred skoro 2000 leti in to je storil Bog. Pokazal je, da so vsi jeziki enakovredni, vsi spoštovanja vredni, in apostoli so po božji volji in moči govorili ne samo v svojem galilejskem jeziku, ampak vsakemu ljudstvu v njegovem domačem jeziku. In danes? In pri nas? V naši državi naj bi imel nemški jezik prvenstvo nad vsemi drugimi jeziki. Hoteli so vpeljati nemški državni jezik, da bi se po uradih cele države govorilo samo v enem, nemškem jeziku. Pri nas na Koroškem je to že vpeljano. Nam govoré po sodnijah, glavarstvih, davkarijah, železnicah, večidel tudi v šolah, samo v nemškem jeziku. Sam Bog spoštuje razne jezike, naše oblasti jih pa ne. Tujim ljudem so govorili apostoli v njihovih jezikih, pri nas pa doma v domači deželi in državi ne spoštujejo in nočejo poznati našega jezika! Pred Bogom so vsi jeziki enako vredni, pri nas pa naj bi bili vsi drugi jeziki manj vredni kakor nemški jezik! Mi pa hočemo, da se bo spoštoval tudi naš jezik, hočemo, da en narod in en jezik (nemški) ne bo imel predpravice pred drugimi narodi in jeziki, hočemo, da pride tudi naš mili materni slovenski jezik do svoje polne veljave in pravice in zato zahtevamo svobodno združeno Jugoslavijo pod habsburškim žezlom!

„Zastopnik Slovencev.“ Iz Crne se nam poroča: Kakor smo zvedeli iz časopisov, so se tudi nekateri črnski Nemci udeležili na Binokostni pondeljek protestnega shoda zoper Jugoslavijo v Celovcu. Med njimi je naš župan J. Grollnigg celo govoril, da širši krogi ljudstva niso za jugoslovansko državo. G. Grollnigg, mi Vas pa vprašamo, kaj je več: eden Vaš glas, ali pa 1493 prostovoljnih podpisov za Jugoslavijo? Kdo Vam je pa sploh dal pravico govoriti v imenu čisto slovenske občine, v kateri je komaj nekaj odstotkov tukaj nastavljenih nemških uradniških družin? Slovenci smo pa od nekdanj bivali tukaj. Če pa ste si prilastili to pravico kot župan, potem pa pomislite, da ste zasedli županski stolec le s pomočjo socijalnih demokratov, ki so nam v narodnem oziru stokrat bolj pravični, kakor pa Nemci, in ki se jih je tudi precej podpisalo za Jugoslavijo. Živela Jugoslavija!

Štebenj pri Dobrlivasi. (Dva vojna ujetnika iz Rusije — doma.) Dne 10. aprila je prišel za pol dneva domov in 23. t. m. pa na dopust pd. Konrad, kmet, 45 let star, neoženjen; odšel je odtod 14. 5. 1916, bil ujet 14. 8. 1916, torej se je ravno po dveh letih povrnil. — Dne 13. t. m. je prišel pd. Rižnar, kmet, 37 let star, oženjen, oče dveh otrok, pri vojnikih od začetka vojske; odšel je kmalu na fronto, bil ujet 21. 11. 1914 in se je torej povrnil po 44 mesecih! Bog daj obema po obilnem trpljenju mnogo veselja!

Lečja gora. (Pogreb.) Kakor blisk iz jasnega neba je udarila spoštovano Levičevno družino prebridka nesreča, ko ji je nenadna kruta smrt ugrabila dne 20. majnika skrbčo ženo in ljubečo mater, daleč znano in priljubljeno Barbaro Kulterer pd. Levičko v Lečji gori. Vskogar je

pretresla žalostna vest in ganila k sočutju do štirih malih, še nepreskrbljelih otrok in do že tri leta na laškem bojišču se nahajajočega moža. Pokazal je to tudi pogreb, ki ga je vodil domači gosp. provizor ob spremstvu g. župnika iz Pokrč, in katerega se je udeležilo mnogo sočutnega občinstva. Vsled nekega vnetja je morala biti rajnica operirana. Operacija se je sicer posrečila, in zdela se je, da kmalu okreva. Toda naenkrat omedli, omahne v moževe roke in že je bila odplula njena duša v večnost. Pokojnica je bila stara komaj 46 let. Bridko so zaplakali osiroteli otroci ob njeni prerani gomili in v srčni boli si je brisal solze zapuščeni mož. In mi smo žalovali z njimi. Ko so se č. g. provizor v globoko segajočem nagrobnem govoru poslavljali od rajne vzor-zene in matere, nobeno oko ni ostalo suho. Da bi pač tudi besede iz vere izhajajoče tolažbe našle prav kmalu blagodejni odmev v njih ranjenih srcih in vzbudile upanje na večno svidenje brez solza in ločitve! Bog daj rajni večno plačilo, žalujoči družini pa moč, težki udarec voljno prenašati!

Guštanj. Vredno je, da zapiše „Mir“ par vrstic o naših tukajšnjih trgovcih Rudolfu in Vincencu Brunduli. Premoženje sta dobila večinoma od slovenskih kmetov in delavcev, naslednje pa sta šla še v Maribor na „Hetztag“, kjer so hujskali zoper Slovence. Ali je to prav! Slovenec biti, pa svoj narod na tak način zatirati, na nemške hujskaške shode hoditi! Gospoda V. Brundula dogodki v Št. Janžu še niso izučili in je moral še v Maribor pogledati. Dobro si bomo vaju zapomnili!

Bekštanj. S kakšnimi sredstvi in prostaškimi napadi delajo Nemci in „nemškomisleči Slovenci“, pove sledeče poročilo, ki je bilo natisnjeno v jako slabi nemščini pretekle dni v „Freie Stimmen“ in najbrž tudi v drugih nemških listih: „Proti vseslovanskemu hujskanju. Iz Mlinar nam pišejo: Z veseljem sem bral, da se odločno postopa proti jugoslovanskim hujskačem v občini Bekštanj. Pred približno 5 leti so prišli ti 3 slovenski duhovni hujskači v Bekštanj, da bi pridobili ljudstvo za Srbijo, in z žalostjo moramo priznati, da se je to duhovnim hujskačem popolnoma posrečilo; 1. znajo ti fanatiki ljudstvo obdelovati kot malokdo, posebno štebenjski župnik; 2. se jim dolgo ni bilo treba bati nikogar, ki bi se bil postavil v bran njihovemu brezmejnemu hujskaštvu — torej polje brez sovražnika. Ako hočemo Bekštanj rešiti, moramo: 1. te 3 hujskače v duhovni obleki odstraniti, to gre lahko, ker so znani šuntarji ljudstva; 2. mora občina delati ljudsko politiko in ne škodovati kmetom s tem, da posameznikom ustreza.“ Tako nemški listi. Zanimiv je ta izbruh Nemcem prodane slovenske duše iz več ozirov: 1. da napada občinsko predstojništvo, češ da postopa pristransko, krivično. Občinsko predstojništvo pa prisega na te liste kot Turek na svojega preroka. O, nemški svet, kako si nehvaležen, ko očitaš javno svojim najzvestejšim služabnikom, da so krivični — kaj bode vedela povedati še le slovenska stranka, ko bode začela spet delovati! 2. trije bekštanjski župniki so prišli na svoje župnije res pred približno 5 leti: loški spomladi leta 1914, a je moral takoj ob izbruhu vojne k vojakom in je dozdej neprenehoma pri armadi na fronti; štebenjski, ki je svojemu mlinarskemu župljanu posebno pri srcu, jeseni leta 1913, a je moral takoj ob izbruhu vojne tudi k vojakom in se je še le pred kratkim (februarja t. l.) vrnil na svojo župnijo; brnški poleti leta 1913, ki je pa imel v svoji župniji mnogo opravka z vojaščino in do jeseni preteklega leta na Brnci nastanjenimi častniki, kateri so ga vsi visoko cenili; bil je tudi radi svojega požrtvovalnega delovanja lansko leto od cesarja odlikovan. Ti trije gospodje: prvi že blizu 4 leta na fronti, drugi do zadnjega časa nad 3 in pol leta v vojaški službi v tujini in tretji navadno v družbi vojaščine in nemških častnikov so torej bekštanjsko občino tako obdelali, da je postala pravcata — Srbija. Nisem rad trd v svoji sodbi o bližnjem in tu bo gotovo najmilejša sodba, ako rečem, da se dopisniku nemških listov možgani kisajo. Pomilovati pa moramo zaslepljenost ljudi, ki tako „hrano“ naročujejo, dobro plačujejo in prebavljajo. Dober tek! 3. kdo je imel za časa vojne pa prosto polje — brez sovražnika, o tem se bomo pa še pomenili!

Brdo pri Grabštanju. Iz ruskega ujetništva sta se vrnila domov Jožef Kulterer pd. Boštjanov in Mihael Nastran pd. Janež, posestnik.

Mohlič. (Utopljenka.) Dne 24. maja je bila tukaj pokopana 24letna Katarina Poštajnik, uslužbena v Klančah, ki se je bila pred 8. dnevi v Beli utopila. Na brvi, ki pelje iz Klanč čez Belo, se ji je zmotilo, padla je v vodo ter se utopila. Grajski ribič iz Mohlič, ki ribari v Beli, jo je našel v deroči Beli skrito med grmovjem. Naj počiva v miru!

Črna. (Vnebovpijoči greh.) Grofov namjenik Jedlovčnik v Ludranskem vrhu je posejal novino ali laz z ržjo, da bi imel kruha. Ko je bila rž v najlepši rasti, pa so prišli grofovi delavci in so nasadili med rž smreke. Razume se, da so žito močno poškodovali. Najemnik se je jokal. Od tega, kar bo še pridelal, bo moral oddati deseti del grofu. Že v mirnih časih bi se moralo to obsojati. Kaj še le sedaj! Kako težko se dobi seme, koliko truda, da se obdela zemlja pri sedanjih razmerah! To je v sedanjih časih greh, ki vpije do neba. Ali bodo grofovi gozdarji smreče jedli? Ali še morda nič ne občutijo vojske? Blagi gospod grof gotovo ne ve, kaj uganja njegov gozdarski mojster v Železni Kapli. Ne škodovalo bi, če bi kdo grofu razmere malo pojasnil. Gozdarji pa naj gredo v jeseni smreke trest; morda bodo padali celi hlebi kruha ž njih?

Podružnici Rdečega križa v Vrbi je izročil župni urad Št. Jakob v Rožu vnovič 100 K in sicer za Rdeči križ 50 K in za društveni invalidni fond 50 K. Blagim darovalcem najtoplejša zahvala!

Naše žrtve.

Radiše. Ker sem dobil sporočilo od nekega znanca, da je moj edini sin, Jožef Kribic, ki je služil pri 7. pešpolku, dne 5. septembra 1917 na Laškem bojišču padel, in ker od tega časa ne morem na mnoga prizadevanja od najvišjega poveljstva in tudi ne od Rdečega križa o njem kaj zvedeti in od tega časa ne dobim več od njega nobenega glasu, zato prosim, da bi ga v „Dijaškem domu“ zapisali med tiste padle vojake, za katere se daruje vsak dan sveta maša.

Hodiše. Naša župnija je darovala domovini v tej-le vojski sledečo vrsto mož in mladeničev, ki so ali padli na bojišču, ali umrli v ujetništvu, ali podlegli ranam in boleznim dobljenim v vojni službi: Peter Kulnig † 1917; Pavel Aichholzer † 1914; Fr. Setz † 1915; Egidij Schofnegger † 1914; Jurij Sebung † 1917; Jakob Sima † 1914; Jožef Pauker † 1916; Franc Ogris † 1916; Simon Šašl † 1914; Tomaž Kulnig † 1916; Blaž Mračnikar † 1915; Ignacij Setz † 1915; Pavel Kulnig † 1914; Friderik Holzer † 1917; Franc Paulič † 1916; Simon Setz † 1914; Janez Eichholzer † 1914; Jurij Perdacher † 1915; Matija Gabriel † 1916; Franc Oraš † 1915; Andrej Ulbing † 1916; Tomaž Močivnik † 1915; Štefan Spendier † 1916; Miba Poglič † 1916; Matej Premur † 1917; Matej Pavlič † 1915; Franc Holzer † 1915; Vincencij Sitter † 1917; Franc Kues † 1914; Mihael Strauß † 1914; Jurij Žuzu † 1915; Jožef Kompanj † 1914. Na svidenje nad zvezdami!

Št. Peter pri Grabštanju. Naslednji padli ali med to strašno vojsko umrli vojaki naše župnije se priporočajo v molitev: Rajmund Schluderman pd. Šolman, posestnik v Malečpah, padel 11. 9. 1914; Marko Sturm pd. Folakov na Valovcah, padel 13. 10. 1914; Jakob Taupe pd. Hertlnov v Jadovcah, padel 20. 10. 1914; Janez Kordež, hlapec, umrl 20. 11. 1914; Fr. Repič pd. Repič, posestnik v Starem dvoru, padel 29. 12. 1914; And. Mossegger pd. Kolmanov v Žabičah, umrl vsled rane 31. 5. 1915; Fr. Hojnik, hlapec, umrl 29. 8. 1915; Filip Štefan, hlapec, padel 7. 12. 1915; Leopold Sablatnik, čevljar na Valovcah, umrl v ruskem ujetništvu 28. 8. 1915; Janez Mertnik, hlapec, umrl 5. 6. 1916; Rok Sablatnik, hlapec, padel 12. 6. 1916; Karel Weitzer, hlapec, umrl 26. 8. 1916; Ferdinand Kulterer pd. Štefanov v Št. Petru, padel 2. 11. 1916; Anton Groß, kovač v Jadovcah, padel 15. 11. 1916; Marko Ulbing, hlapec, umrl 1. 2. 1917; Janez Herzog pd. Herberčev na Valovcah, umrl 9. 3. 1917; Jožef Florijančič, hlapec, umrl 8. 4. 1917; Janez Pinter, hlapec, padel 27. 9. 1917; Jožef Jurič, hlapec, padel 28. 1. 1918. Ostanemo nam v neizbrisnem spominu. — Pogrešata se že četrto leto: Valentin Taupe pd. Knap, posestnik v Št. Petru in Ferdinand Werdinig pd. Kajžrov iz Št. Petra. Dal Bog, da bi še prišla!

Jugoslovani!

Mariborsko mesto ima na poti do Adrije in kot križišče važnih železnic največji pomen za ohranitev štajerskih Slovencev. Skrbeti moramo torej, da naša mladina na tej važni točki ne ide v pogubo, ampak ima priliko, se v svojih šolah narodno ohraniti.

Ker so dosedanji poskusi, doseči javno šolo, vsled nasprotne avtonomne mestne občine ostali brez uspeha, hočemo sami svoje šole najprej v mestu in potem v okolici ustanavljati.

Zato so se zbrali v znamenju narodnega zedinjenja podpisani zastopniki mariborskih Slovencev in sklenili delati z vsemi silami na to, da ustanovijo že letos v Mariboru slovensko šolo.

Ker pa so v današnjih razmerah stroški za taka podjetja nenavadno veliki, se obračajo podpisani na ves jugoslovanski narod z nujno prošnjo, da ji priskočijo posamezniki in korporacije z denarnimi doneski na pomoč ter pomagajo rešiti slovenskemu narodu v najvažnejšem trenutku mladi naraščaj.

Prispevke prevzema mariborska moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, ki upravlja poseben fond izključno za slovensko šolo v Mariboru.

Kdor daruje 1000 K, je pokrovitelj, kdor daruje 300 K, je ustanovnik, kdor pa 100 K, je dobrotnik slovenske šole v Mariboru.

Imena pokroviteljev se vklešejo v svoječasnem šolskem poslopu v posebne spominske plošče, imena ustanovnikov pa se vpišejo v zlato knjigo slovenske šole v Mariboru. Imena vseh podpornikov se objavijo v časopisih.

Največje zadoščenje pa bo imel vsak posamezni podpornik v zavesti, da pomaga s svojim darom ohraniti jugoslovanskemu narodu slovensko kri.

Šolski odsek:

Dr. Josip Hohnjec, profesor bogoslovja.
Ana Leskovarjeva, odvetnikova soproga.
Stanko Marin, učitelj, profesor.
Dr. Dad. Pipuš, odvetnik.
Fran Pišek, tajnik.
Marija Poljančeva, prof. soproga.
Dr. Fran Rosina, odvetnik.
Dr. Karel Verstovšek, dež. in drž. poslanec.
Fran Voglar, gimn. profesor.
Franjo Žebot, urednik.

Slovenska šola v Mariboru. France Štiglic, doma iz Luč pri Ljubnem, je padel za domovino in cesarja. A še tiste trenutke pred svojo smrtjo je mislil na slovenski rod. Dal je poklicati k sebi svojega najboljšega prijatelja ter ga prosil, naj izroči 50 K njegovih prihrankov za slovensko šolo v Mariboru. To je ta tudi srčno rad storil ter nam o svojem prijatelju med drugim pisal: „Delala sva načrte in naklepe za bodočo Jugoslavijo, a pustil me je samega in se preselil v boljšo domovino. Ni mu bila sreča dana, da bi dočkal dneva, ko bo rešen njegov rod tujega jarma in tujih spon. Veselil se bode tam zgoraj nad zvezdami naše bodoče sreče.“ Dokler imamo take ljudi, ki se še neposredno pred smrtjo spominjajo tiste slovenske dece, ki jo hoče tujec s svojimi šolami odtujiti lastni materi, tako dolgo nas ni treba biti strah prihodnosti. A tudi Nemci, ki vedno trdijo, da vojaki v strelskih jarkih nočejo ničesar slišati o naših „hujskarijah“, naj si zapomnijo, da umirajo naši vrlji junaki z besedo „Jugoslavija!“ na ustnih in da se udeležujejo našega boja za najenostavnejše pravice do lastne šole tudi med bojnim metežem.

Vojaško pismo.

Spomini ...

Piše vojak Anton Stražar.

3.

Vojna pošta, 20. 5. 1918.

Pozdrave ji pošiljam!

Kmalu potem sem jaz odšel v bolnišnico, to je bilo še meseca avgusta 1. 1915. V Lvovu sem bil samo dva dni, odtam sem se pa peljal na Ogrsko v mesto Košice. Prišel sem v barake, ki so zunaj mesta in jih je nad dvesto. Na tretji postelji od mene je ležal težko ranjeni Slovenec L... Lovro. Ranjen je bil v prsi še v majniški ofenzivi v Karpatih. Bilo mu je komaj 22 let, ali znal je, da so mu dnevi tega zemeljskega potovanja šteti.

Sleherni dan sem sedel ob njegovi postelji; govoriti že ni mogel dosti, ali podal mi je dnevnik, in iz njega sem zvedel vse njegovo življenje. Večkrat mi je dejal:

„Veš, Tone, samo iz dveh vzrokov se težko ločim iz tega sveta: radi mamic in moje Minke — pa je že tako odločno nekaterim ljudem, da vidijo samo srečo — ne uživajo je pa ne.“

Dva dni po „Velikem šmarnu“ je bilo; sedel sem ob njegovi postelji — zadnjikrat... Z velikim trudom mi je napisal tele vrstice:

Košice, 17. 8. 1915.

Srčece moje!

Te moje vrstice bodeš Ti brala, ko mene že ne bode več na svetu... Ne plakaj, kar je, je! Zbiraj si družega, če hočeš, samo bodi mu zvesta, kot si bila meni!

Tako te prosi vedno Tvoj zvesti

Lovro.

Pa moli kaj za pokoj moje duše!

Z Bogom!

Spolnil sem prijateljevo zadnjo željo, pa oddal to pisanje, da ga je dobila Minka.

4.

Vojna pošta, 22. 5. 1918.

To so Slovaki!

V začetku meseca listopada 1. 1915 sem bil že v drugič v Galiciji. Odpeljali smo se zadnji dan meseca vinotoka, XV. maršbataljon. Vozili smo se tri dni in štiri noči iz Ogrskega, iz Kabe, kjer je bil naš 20. poljski pešpolk, kateremu sem bil pridružen. Bilo je največ Poljakov, pa tudi Slovencev nas je bila ena stotnja. Ko smo odšli v poletju, nas je bilo 700. V teh par mesecih pa so se naši „Janezi“ razkropili. Nekaj jih je padlo, največ v dnevih sv. Jakoba in na Svetega dne pri Kamnejkvi v bližini reke Bug. Dosti se je tudi zmanjšalo število na Angelsko nedeljo pri Zlačavi. Zato smo bili v XV. maršbataljonu samo isti, ki smo se že povrnili iz bolnišnic. Največ nas je bilo v 2. stotnji. Imeli smo zvečine vse slovenske šarže; pri našem prvem voju je bil četovodja Rudolf Tomšič iz Velikih Lašč. Predno smo odšli v strelske jarke, smo bili nekaj časa še na odpočitku v Pinjakih, nedaleč od Brzežan.

Nastanili smo se po galiških „hatah“ (hišah). Vsakdo, ki je še izmed nas ostal živ, se more spominjati na iste čase, ko so nam Poljakinje kuhale — pa tudi ondotni žid se še gotovo kaj na nas spominja, saj nas je dobro skubil. Vsak večer so se fantje zbrali pri našem prvem voju, in potem smo seveda peli pozno v noč — pa se malo „krepčali“ s poljsko „vodko“, kavo in krompirjem, politim z mlekom.

Ondotni domačini so bili vsakokrat pri nas in nas poslušali, ko smo peli; če bi peli do jutra, bi nas tudi poslušali.

Menili so se med seboj:

„To so Slovaki, ti umejo spevati!“ (To so Slovenci, ti znajo peti!)

Še tri leta ni od istega časa, ali kje so sedaj moji tovariši — pevci? Ti, France Burja, moj ožji tovariš — Moravčan, ki si bil med prvimi pevci, počivaš že od meseca junija 1. 1916. Dalje ni več našega četovodje Rudolfa Tomšiča, počiva v bližini Trsta, France, ti pa pri Asiagu.

Ko sem letos zapustil 20. polk in odšel z velikim veseljem nazaj k „Janezom“, sva bila skupaj še samo z Jagodicem. Ostali pa so se razkropili kot ovelo listje, če potegne veter...

Naši vojaki.

Italija, dne 13. 5. 1918.

Dragi „Mir“!

Gotovo boš mislil, da me je že pohrustal Italijan, ali pa da sem utonil v morju vročine, ker se že precej dolgo nisem oglasil; sem še zdrav in živ, zakar tudi Boga hvalim. Gre tukaj še precej dobro, samo malo vroče je že. Če pride včas malo kaj mokrega, je z veseljem pozdravljeno. Suša se tukaj strašno čuti, najbolj v grlih, ker vina je že zmanjkalo in ni več tako, kakor je bilo lani v jeseni. Smo pa ravno tako zadovoljni, ker moremo vsaj mirno spat. Kakšna je razlika med majnikom 1917 in 1918! Lani smo stali tam nekje pri Gorici in branili Italijanom naprej, danes pa počivamo nekje na lepi italijanski trati; samo dolgčas je! Največje veselje je še pošta, posebno če nam prinese tudi „Mir“.

Sicer pa živimo čisto priprosto in naravno. V nedeljo gremo malo na izprehod, in potem v kino, zvečer pa k majnikovi pobožnosti. To je res nekaj lepega, posebno petje se mi dopade, čeravno razumem samo polovico; poje namreč vse, kar je v cerkvi! To je res nekaj veličastnega; je zmiraj vse polno poslušalcev, da ne morejo vsi noter, pa se zunaj veselijo lepega ubranega petja. Če bi pri nas doma kaj takega napravili, bi bilo zares lepo. Šlo bi čisto lahko! Saj Slovenec rad poje in marsikateri dober glas, ki zdaj nima priložnosti, bi prišel potem do veljave. Seveda pri tem ne mislim, da bi bilo treba odpraviti petje na koro, ki je tudi lepo. Samo ob gotovih priložnostih, na pr. pri majnikovi pobožnosti, pri litanijah in drugih enakih pobožnostih bi bilo skupno petje umestno. Verjemite, da bi marsikaterega zveselilo, ko se bo enkrat vrnil z vojske, zakaj, tukaj marsikateri vzdihuje: „Oh, ko bi bilo pri nas tako!“ Neki prijatelj (cerkovnik) mi je celo rekel: „Ko bom jaz prišel enkrat domov na mojo župnijo, bom kar to upeljal; učil bom vse, kdor bo hotel priti, v nedeljo popoldne, ne zvečer, kakor je žal marsikje pri nas navada.“ Dal Bog, da bi bilo mnogo takih organistov, potem bo kmalu upejlano pri nas ljudsko petje!

Želim vsem bralcem vesele praznike!
Spoštovanjem Alojzij Nischelwitzer
poddesetnik c. kr. st. p. št. 1.
Na Laškem, dne 21. 5. 1918.

Moji spomini!

Pozdravljeni, dragi, tam v domovini,
iz divjega hruma in bojnih poljan,
spomin mi le vedno uhaja
v mili in mirni domači kraj!

Kadar topovi prav divje gromijo,
in švigajo bliski sovražnih šrapnel,
nehote spomin mi uhaja
v mili in mirni domači kraj!

In ko v zvezdnatih, jasnih večerih,
na straži stojim, na sovraga prežim,
še vedno spomin mi uhaja
v mili in mirni domači kraj!

O, pač so spomini mi zvesti ostali,
na mili in mirni domači kraj.
al' srce mi tužno umira
v tujih poljanah sovražnih dežel!

Franjo Smolnik, c. kr. desetnik.

Vsem bralcem in bralkam lista „Mir“ in vsem slovenskim dekletom pošiljamo mnogo pozdravov iz solnčne Italije: Franjo Smolnik, desetnik, iz Mohlič; Šimen Pirčer, četovodja, iz Mohlič; Luka Čižej, poddesetnik, iz Kamena; Valentin Rožič, desetnik, iz Podgorja v Rožu; Miha Mušet in Anton Brežan, strelca, iz Št. Jakoba v Rožu; France Šavnik, strelec, iz Sveč v Rožu; Valentin Weis, strelec, iz Kaple v Rožu, vsi od c. kr. polka planinskih strelcev št. 1.

Na Tirolskem, dne 18. 5. 1918.

Dva prav vesela koroška fanta iz Roža, telefonista na tirolski bojni črti, pošiljata vsem koroškim slovenskim dekletom in fantom najsrčnejše pozdrave.

V tebi, domovina draga,
tekla je zibelka moja;
zatorej tebi bom hvaležen
do trenutka zadnjega.

Ali sreče dolgo nisem užival,
ko od tebe moral vzeti sem slovo.
Zdaj ti še enkrat pozdrav pošiljam,
in podajam v duhu ti roko.

Samo tebe bodem ljubil,
ti slovenski Korotan,
tebi hočem zvest ostati,
da zasine zadnji dan.

Pavel Klančnik. Tomaž Malle.

22. 5. 1918.

Po dolgem času se zopet oglasim, da si ne boste mislili, da sem odpotoval tja, kjer ni muh, ali pa da sem se poturčil, ah ne, ponemčil; no ta, ki bi si to mislil, bi se zelo motil. Domovini kličem:

Vstanite fantje in dekleta,
oj, vstani starec in otrok!
Boljši čas se nam obeta,
že solz je naših poln potok.

Slovenska korenina
vzklija zopet je:
Daj Bog, da, kakor nekaj bila,
se zopet razcvete.

Zatorej vstanite Slovani,
vstani ti, slovenski rod,
da bodeš, kakor bil si nekaj,
na svoji zemlji svoj gospod!

Pozdravljam vse koroške Slovence, posebno še prevaljske in možiške.

Živela Jugoslavija! Liebnik Luka.

Mnogo pozdravov s tirolskih planin pošiljamo vsem „Mirovim“ bralcem: Filip Slanski iz Bistrice pri Pliberku; Peter Skant iz Železne Kaple; Janscha Janez iz Železne Kaple; Franc

Leitgeb iz Bistrice pri Pliberku; Rok Sagernig iz Libelič; vsi od koroških strelcev, 6. stotnja.
24. 5. 1918.

Dovolite, gospod urednik, da Vas in Vaš ljubi „Mir“ in vse njegove bralce najprisrčnejše pozdravim.

Ko sem odšel na Francosko, sem Vam zapustil vojno pošto . . . a glejte čudo! Kakor bi moralo biti, me je tudi na vojni pošti (Deutsche Feldpost) 26 in 722 Vaš ljubki list našel, četudi nisem nič poročal, kje da sem. Kot moj rešitelj, da ne omahnem, tako tolažljivo mi sledi Vaš list, zlasti v tem težkem in velepomembnem času deklaracije.

Veliko sem videl in marsikatero kisko jabolko ugriznil med tem časom, a „Mir“ je prišel in njegove vrstice so me potolažile.

Tako torej roma za mano, jaz pa se hočem njegovih naukov pridno poprijeti, in če mi bo kdaj sreča mila, da storim za njega v zahvalo, da me je tako lepo spremljal, kaj vrednega, potem bo zadoščeno, kar mi je sedaj seveda nemogoče.

Prelepi poklon in pozdrav še enkrat Vam vsem, ki berete zlati list, od Vašega 4letnega trpina
Oroslava Skamen.

Koroški gospodar.

Brdo pri Šmohorju. (Zgornji in spodnji.) Z naredbo od dne 18. marca t. l., državni zakonik št. 102, je c. kr. poljedelsko ministrstvo odredilo, da je vsak posestnik dolžan, svoje senožeti, paše in planine — v kolikor jih sam ne potrebuje — odstopiti živini tujih posestnikov v svrhu pridobivanja krme ali paše. Dne 26. marca 1918 pa je izšla ravnotaka naredba tudi za erarična posestva ali domene. Ravnotaka je c. kr. poljedelsko ministrstvo z odlokom od dne 9. marca t. l. že leta 1915 dovoljene pašne ugodnosti raztegnilo in odredilo tudi za leto 1918. Tako odredijo zgornji! A ministrstvo obrača, gospod gozdni oskrbnik pa obrne. Naša velika občina leži skoraj vsa v eraričnem gozdu, v kojem imamo posestniki pašno, steljno in lesno pravico. Pomanjkanje krme je letos posebno pri prostih osebah, ki nimajo svojega polja, veliko in zelo občutno. Taki ljudje redijo, da se preskrbijo z mlekom, koze. Dolžnost podrejenih eraričnih oblastnih in organov bi v oigled navedenih ministerielnih odredb torej bila, da bi šli takim potrebnim osebam glede pridobivanja krme na roko; a ravno nasprotno: Taka prošnja se je odbila stranki, ki je prosila, da bi smela za svojo kozo v „frati“ nekaj trave s srpom požeti. Ako pa se odbije taka prošnja eni osebi, se smatra kot odbita tudi drugim. Tako delajo spodnji! Enakih nepravilnih dejstev, gospodarskih prikradševanj in krivic, doživi in trpi prebivalstvo naše občine od strani erarične uprave v obilni meri tudi v drugih stvarih. Zato pa erarični upravitelji — s prav malimi izjemami — ne uživajo pri večini prebivalstva nobenega spoštovanja. Le dozdevna gospodarska odvisnost, še bolj pa nevednost in neodločnost, uklepajo marsikateroga v slepo in nam vsem škodljivo pokorščino in prazen strah pred — Miklavži. Malo je ljudi v občini, ki vedo, kako je prišla Dobrava v erarično posest; to bo treba ljudem povedati na kakem shodu. Ne pustimo svoje luči pod „četrtjo“ goretli, postavimo jo na mizo, da bo cela soba razsvitljena. Čas splošnega gospodarskega preobrata se bliža; skrbimo, da nas ne najde nepripravljene — brez luči v svetilki. Drugokrat pa nekaj prav poljudnega od — žafrana, ki z drevja pada.

Tobačni ekstrakt. Vsled odredbe c. kr. finančnega ministrstva z dne 15. marca 1918 je določena cena za tobačni izvleček: 3 K za škatljo (iz pleha) z neto 1 kg, 13 K za škatljo z neto 5 kg, 48 K za škatljo z neto 20 kg vsebine in 2 K 40 v za 1 kg neto v posodah z večjo vsebino. Tobačni izvleček dobé samo poljedelske korporacije. Ker je tobačni izvleček za poljedelstvo v varstvo rastlin potreben in ni dovolj tobačnega izvlečka, se bo kot nadomestilo na te korporacije oddajal tudi tobačni prah za pokončavanje rastlinskih škodljivcev. Cena slednjemu 40 vinarjev za 1 kg na licu pridelovanja brez ovoja. Za Koroško se je prodaja tobačnega izvlečka in praha izročila — deželni zvezi poljedelskih zadrug (Landesverband der landw. Genossenschaften) v Celovcu.

Za dekleta in žene.

Skrb za ubožce.

„Jaz sem vsa srečna, če mi je mogoče koga nasiti,“ mi pravi gospodinja. V mladostnih letih sem služila v kuhinji pri radodarni kmetici. Če je prišel ubožec in je bil potreben tople hrane, jo je dobil, in če kaj drugega ni bilo več, se mu je zagrela mleko in če je mleka manjkalo, se mu je skuhala prežgana juha. Dobra volja in usmiljeno srce sta zmožna take ljubezni. Prav iz srca rada obdarim vsakega, kdor je miloščine potreben, če je le mogoče. Ljubi Bog nam vrne vse v prav obilni meri.

Soseda je dejala: „Meni še nikdar ni manjkalo kruha. Moja mati so dali vsakemu revežu kruha. Če je siromak prišel zvečer, je dobil prenočišče v sobi, večerjo, zajuterk in kruh. Gotovo mi zato ne manjka kruha, ker so moja mati iz srca radi skrbeli za ubožce.“

Moja teta se je omožila na veliko posestvo. Siromaki so dobili pri njej vedno prenočišče. Z njeno smrtjo so izgubili reveži veliko dobrotnico. Ob njeni smrti je bil njen edini sin še majhen. A zdaj je prevzel gospodarstvo. Podedoval je po svoji materi usmiljeno srce. Vse pomaga, če je le mogoče.

Kdor svojemu bližnjemu v nadlogi pomaga, tega tudi Bog ne zapusti. V sili mu pošlje pravočasno pomoč.

Utrujenost nastane zaradi zastajanja krvi v utrjenih udih vsled tvoritve snovi utrujenosti. Če so roke utrjene, se nahaja v nogah še velikokrat sveža kri, prosta vseh snovi utrujenosti. S krepko masažo z Fellerjevim oživljajočim rastl. esenčnim fluidom z zn. „Elsa-fluid“ spravimo kri v živahen tok tako, da se odrevenelim udom dovaja sveža kri. Na ta način postanemo zopet zmožni za delo in čili. „Elsa-fluid“ se radi tega s posebno priljubljenostjo uporablja od delavcev, turistov, športnikov in poljedelcev. Tudi pri prehlajenju in bolečinah v udih je velikega pomena, ker učinkuje hitro bolečine olajšajoče in kot dobro zabranjujoče sredstvo proti boleznim. Vzame naj se vedno le pristni „Elsa-fluid“ in svarimo pred različnimi slabimi, ničvrednimi ponaredbami. 12 steklenic pristnega „Elsa-fluida“ pošlje na vse strani franko za samo 14 K 32 h lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg 67 (Hrvatsko). Obenem se lahko naroče Fellerjeve rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-kroglice“ 6 škatljic franko za 7 K 37 h. Hude so večkrat bolečine, katere nam povzročajo kurja očesa. Teh se lahko znebimo zanesljivo s Fellerjevim turistovskim obližem z zn. „Elsa“ v kartonih po 1 in 2 kroni in Fellerjevo „Elsa-turistovsko tinkturo“ v steklenicah po 2 kroni. (sf)

Domači zdravnik.

Dihanje. Vsak človek naj v prostem času vadi tiste telesne ude, ki jih pri svojem poklicu ne rabi mnogo. Posebno važno je za tiste, ki sedé v sobah, kakor rokodelci, uradniki itd., da se v prostem času veliko gibljejo na svežem zraku in njihova pljuča tam pridno delujejo. Roke se dene

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

sprejema kot oficijelno subskripcijsko mesto prijave na

osmo avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih:

- I. davka prosto 5 $\frac{1}{2}$ % amortizacijsko državno posojilo . . . . . po K 91.54;
II. davka proste 5 $\frac{1}{2}$ % odpovedljive državne zakladnice . . . . . „ „ 95.50.

Tiskovine za prijavo in pojasnila strankam so brezplačno na razpolago.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

v bok in nekaterokrat globoko dihne. S tem se pljuča popolnoma raztegnejo in se ves slab zrak, ki je v njih, korenito odstrani. Na sprehodih ne diha skozi usta, ampak skozi nos; pri prvih osmih do desetih korakih vdihaj le počasi in pri prihodnjih desetih korakih izdihaj zopet počasi. Kdor pogosto tako dela, se čuti prav krepkega in se počuti dobro. Ne boj se tudi slabega vremena! Če je obleka ali pa nogavice mokre, jih hitro izmenjaj. Telesne vaje na prostem, kakor dviganje rok, pripogibati se s telesom, se zelo priporočajo. Kdor je vprežen z duševnim delom, so mu take vaje neobhodno potrebne, ki jih nadomešča lahko ali združuje s plavanjem, veslanjem, turistikom. Toda tudi v teh rečeh je treba poznati mero, sicer ti lahko škoduje; se prehladiš ali pa dobiš srčno hibo! Kmet in delavec na prostem se pa itak dovolj, včasih še preveč gibljeta in potrebuje le telesnega počitka; v prostem času pa zato naj vzameta v roke knjigo ali dober časopis. Za vsakega človeka je pa važno, da diha skozi nos in ne skozi usta, ker nos zadržuje prah in nesnago, ki je pljučam škodljiva.

Društveni vestnik.

Sv. Jakob v Rožu. Tukajšnja „Marijina družba“ priredi dne 2. junija t. l. ob 4. uri popoldan v dvorani „Narodnega doma“ igri „Sv. Elizabeta“ in „V prenočišču“. Zavedni Slovenci in Slovenke, zlasti Marijine družbenke, prihitite ta dan v obilnem številu v tihi Rož, da si v dneh trpljenja medsebojno osvežimo duha. Saj ravno „Sv. Elizabeta“ glasno oznanja, da krivica in nasilstvo propadeta, pravica in ljubezen pa zmagujeta in ostaneta na večno.

Raznoterosti.

„Narodne Novine“, ki so izhajale v nadomestilo „Narodnih listov“, je praško policijsko ravnateljstvo ustavilo.

Zimska vojna? Pri zadnjih vojaških posvetovanjih v Parizu so spoznali še eno zimsko vojno za potrebno.

Krušna karta na Francoskem. Kakor je izjavil francoski minister za prehrano, se uvede 1. junija na Francoskem krušna karta.

Dar cesarja Viljema nemškemu društvu. Kakor poročajo nemški listi, je daroval cesar Viljem društvu za nemštvo v inozemstvu znesek 200.000 mark. To društvo podpira predvsem nemška ponemčevalna društva na Avstrijskem, Südmarko in Schulverein.

Romunske ovce za Ogrsko. V zmislu nove trgovske pogodbe z Romunijo dobi Ogrska iz Romunije 300.000 ovac, ovca po 160—200 K.

Listnica upravnitva.

Našim cenjenim naročnikom, ki še niso plačali letošnje naročnine ali doplačali zvišane naročnine, pošljemo po pošti položnice ter prosimo, da se jih vsi prejemniki poslužijo.

Vse cenjene naročnike prosimo, naj nam pri preselitvah ali premestitvah naznanijo poleg novega naslova tudi stari naslov ter številko, ki je tiskana v zgornjem kotu naslovne pasice (nad imenom). To je zaradi tega važno, da ne bi pošiljali lista pomotoma na dva kraja, na nov in na star naslov.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Kupim dobro ohranjen harmonij. Naznanilo tvrdke želim. **Fr. Grafenauer**, p. Brdo pri Šmohorju, Koroško.

Kuharica

si želi službe v kakem župnišču ali pri manjši krščanski družini. Je pošteno deklo z večletnim spričevalom. **Terezija Drobivnik** v Starčah, p. Grabštanj, Koroško.

Klavne konje

kupi po najvišjih cenah **Karl Schuschnig, Celovec, Glangasse 2.**

Prevzema tudi klanje v sili.

Dopisnica zadostuje.

Daj nam mir, Gospod!

Enoglasna pesem s harmonijem ali orglami. Partitura 85 h pri skladatelju A. Kosi, šolski ravnatelj, Središče, Štaj. (V znamkah!) Iztotako se dobi pri njem „Nab. ljudske pesmi“ I. in II., znižana cena à 80 h.

Vsaki trgovec naj čita!

Kdor je enkrat poskusil mojo barvo za obleko „International“

ta se je prepričal, da je edino ta barva pristna in zajamčeno dobra. Vsak se lahko osebno prepriča, kako jo vsi dosedanji naročniki hvalijo. Vsak zavojček ima navodilo.

100 zavojčkov stane K 50.—, 500 zavojčkov po K 45.— za 100 zavojčkov, 1000 zavojčkov po K 40.— za 100 zavojčkov.

Prosto poštnine. — Zahtevajte cenik drugih predmetov.

Se priporoča

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelhe, ciborije, monstrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente **Jožefovega društva v Celovcu.**

Vabilo.

Podružnica „Slovenske Straže“ za Velikovec in okolico

napravi na

lepo nedeljo, dne 2. junija 1918, popoldne ob pol 3. uri (po starem času) po blagoslovu v telovadnici „Narodne šole“ v Št. Rupertu pri Velikovcu

svoj

letni občni zbor.

Spored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Govor o pomenu „Slov. Straže“.
3. Dr. Janez Ev. Krek, dobrotnik koroških Slovencev.
4. Slučajni govori in nasveti.
5. Volitev novega odbora in zastopnika za glavno skupščino.
6. Pobiranje udnine.

Med posameznimi govori petje narodnih pesmi, katero bo oskrbela Marijina družba v Št. Rupertu pri Velikovcu.

K obilni udeležbi vabi vse zavedne Slovence in Slovenke

odbor.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vezana K 440, za družnike K 330, po pošti K 1— več. — Trdo vezana K 750, za družnike K 570, po pošti K 1— več.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in žejo gaseče si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevec. Skaziti se ne more. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Snovi z natančnim navodilom stanejo 12 K po povzetju. **Dišeča perla stane 20 K.**

JAN. GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema Grolich z zraven spadajočim milnim praškom vse solnčne pege, maroge, solnčne opekline, ogree, obrazno rdečico itd. in ne ohrani kože mladostno svežo in nežno. Cena K 6.65 s poštnino vred. 3 porcije stanejo K 17.—, 6 porcij nadaljnjih stroškov. — Naslov za naročila:

Jan. Grolich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Demanti za rezanje stekla.

Demantov za rezanje stekla morem sedaj le št. 5 po K 22.— in spaldemantov po K 26.—

oddajati, ker je privoz demantov prekinjen in se dobi surovina le prav težko in po prav visokih cenah.

Povzetna poštnina stane 90 h. Za recino in solidno blago jamči

Jan. Grolich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Framydol

je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred K 325.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 245.— Povzetje 45 h več. za naročila:

JAN. GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.